

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9884/2024
26.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат у ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Дуња Бзенић, адвокат у ..., и ВВ, ПР Поликлиника „ВВ“ Ниш, чији је пуномоћник Зоран Савелић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене ББ, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4923/2023 од 21.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 26.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4923/2023 од 21.12.2023. године у делу у ком је преиначена пресуда Вишег суда у Нишу 2П 984/2019 од 25.07.2023. године тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезу тужене да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износе преко досуђених 400.000,00 динара за претрпљене физичке болове до тражених 600.000,00 динара, преко досуђених 300.000,00 динара за претрпљени страх до тражених 1.000.000,00 динара, преко досуђених 400.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности до тражених 1.500.000,00 динара и преко досуђених 200.000,00 динара за душевне болове због наружености до тражених 300.000,00 динара, све са законским затезним каматама почев од 25.07.2023. године до коначне исплате и у делу одлуке о трошковима поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужене ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4923/2023 од 21.12.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и тужене ББ за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Виши суд у Нишу је пресудом П 984/2019 од 25.07.2023. године, ставом првим изреке, делимично усвојио тужбени захтев тужиље, те обавезао тужене да тужиљи солидарно на име накнаде нематеријалне штете исплате и то: за претрпљене физичке болове износ од 600.000,00 динара; за претрпљени страх износ од 1.000.000,00 динара; за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 1.500.000,00 динара; за претрпљене душевне болове због наружености износ од

300.000,00 динара све са законском затезном каматом почев од 25.07.2023. године, као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се тужене обавезу да тужили исплате: на име накнаде нематеријалне штете износе и то: за претрпљене физичке болове преко досуђеног износа од 600.000,00 динара до траженог износа од 1.000.000,00 динара; за претрпљени страх преко досуђеног износа од 1.000.000,00 динара до траженог износа од 1.600.000,00 динара; за претрпљене душевне болове због умањења животне активности преко досуђеног износа 1.500.000,00 динара до траженог износа од 2.500.000,00 динара; за претрпљене душевне болове због наружености преко досуђеног износа од 300.000,00 до траженог износа од 1.000.000,00 динара; законску затезну камату на досуђене износе почев од дана утужења 31.12.2019. године до 24.07.2023. године; законску затезну камату на веће износе од досуђених до тражених износа почев од 25.07.2023. године, па до коначне исплате; ставом трећим изреке обавезане су тужене да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 831.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате; ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиле за ослобађање од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4923/2023 од 21.12.2023. године, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке тако што је делимично усвојен тужбени захтев, па су тужене обавезане да на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате тужили: за претрпљене физичке болове износ од 400.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 300.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 400.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености износ од 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 25.07.2023. године до коначне исплате, док је за веће износе до досуђених првостепеном пресудом тужбени захтев одбијен, као неоснован. Тужене су обавезане да тужили солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 489.971,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, док је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу којом је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете и у делу одлуке о трошковима поступка, тужиле је изјавила дозвољену и благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужена ББ изјавила је благовремену ревизију којом правноснажну пресуду донету у другом степену побија у делу у ком је потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева, из свих законских разлога.

Тужиле је поднела одговор на ревизију тужене.

Оцењујући дозвољеност ревизије тужене ББ изјављене против одлуке Апелационог суда у Нишу Гж 4923/23 од 21.12.2023. године, у делу у ком је суштински потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака, а ставом 3. да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Иако пресуда донета у другом степену гласи да се првостепена пресуда преиначује, суштински је потврђена пресуда у усвајајућем делу за тужбени захтев за накнаду штете за износ од 400.000,00 динара за претрпљене физичке болове, за 300.000,00 динара за претрпљен за страх, за 400.000,00 динара за претрпљене душевне болове због умањења животне активности и за 200.000,00 динара за претрпљене душевне болове због наружености, што јесте досуђено првостепеном пресудом, док је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу преко тих износа до досуђених првостепеном пресудом по истим основима. Укупан износ досуђене накнаде нематеријалне штете је 1.300.000,00 динара, у ком делу је првостепена пресуда суштински потврђена.

Вредност предмета спора побијаног дела пресуде ревизијом тужене износи 1.300.000,00 динара, односно динарска противвредност износа од 11.055,10 евра, по курсу НБС на дан подношења тужбе дана 31.12.2019. године. Вредност побијаног дела правноснажне другостепене одлуке која се побија ревизијом тужене ББ је испод законом прописаног ревизијског цензуса. Стога ревизија тужене ББ није дозвољена. На основу изложеног, Врховни суд је применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку ревизију одбацио као недозвољену.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по ревизији тужиље по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23 – др.закон, у даљем тексту ЗПП), и утврдио да је ревизија тужиље у делу у ком побија одлуку другостепеног суда којом је преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев за исплату нематеријалне штете, неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступку које могу представљати ревизијски разлог нема. Побијана пресуда је донета на основу чињеничног стања које је утврдио првостепени суд. Другостепени суд није утврђивао чињенично стање, па није дошло до пропуста или до погрешне примене одребе члана 8. Закона о парничном поступку у поступку пред другостепеним судом. Противно наводима тужиље, другостепени суд је дао јасне и довољне разлоге о примени материјалног права на основу којих се може испитати правилност одлуке о одмеравању новчане накнаде за нематеријалну штету.

Према утврђеном чињеничном стању тужена ВВ је предузетник и власница Поликлинике „ВВ“, здравствене установе у којој је радила тужена ББ доктор медицине, специјалиста гинекологије. Тужиља је била пацијент у овој поликлиници и њој је тужена ББ дана 09.01.2019. године обавила гинеколошки преглед, којом приликом је сачинила извештај са дијагнозом Metrorragia (неуредно крварење из материце), и налаз дат на основу ултразвучног прегледа трансабдоминалном сондом. Дана 17.01.2019. године иста тужена је обавила бесплатни контролни преглед тужиље трансвагиналном сондом, и у извештају је наведена дијагноза St post ab artif и налаз у коме стоји да је 11. дан циклуса, присутна еуптурирана циста/фоликул на левом оваријуму. Дана

19.01.2019. године тужила је као хитан случај примљена у Клинички центар Ниш због нагло насталог погоршања општег стања, када је на основу обављених дијагностичких прегледа, утврђено постојање трудноће и крварења у трбуху, тако да је обављена хируршка интервенција. Приликом ове интервенције је утврђено да је узрок крварења прскање левог јајовода, као последица ванматеричне трудноће, те је овај јајовод морао бити одстрањен. Код тужиле је при прегледима обављеним 09.01.2019. године и 17.01.2019. године постојала ванматерична трудноћа која није препозната, и која је резултирала расцепом левог јајовода дана 19.01.2019. године и последичним шокним стањем услед крварења у трбушну дупљу које је непосредно угрозило живот пацијенткиње. Извештаји гинеколога-тужене ББ оскудни су и мањкави, и постоји контрадикторност између дијагнозе и анамнестичких података уписаних у извештају. Такође, приликом ових прегледа није обављен клинички гинеколошки преглед под спекулумом, бимануелни преглед, а такође није одређено да се обаве лабораторијске анализе, што је противно правилима гинеколошке струке и добре клиничке праксе, услед чега је ова тужена у два наврата пропустила да благовремено дијагностикује тубарну трудноћу и тиме предупреди наступање нежељених и по живот опасних последица по здравље пацијенткиње. Услед наведеног пропуста и наступања последица, тужила је трпела физичке болове интензитета и трајања ближе описаних у образложењу другостепене пресуде, јаког интензитета од првих симптома расцепа јајовода до увођења у анестезију, након чега су престали, да би након тога трајали током раног постоперативног опоравка од 1.2 дана, потом средњег интензитета 3.4 дана и наредних 10-так дана лакшег интензитета, при чему су се и током периода од 20-ак дана повремено јављали болови средњег и јаког интензитета а у одређеним ситуацијама ће физичке болове трпети и у будућности. Тужила је трпела страх веома јаког интензитета са елементима страха од смрти, који је повремено прекидан губитком свести, да би био настављен по престанку дејства анестетика и сазнању о природи свог здравственог стања, затим у даљем току лечења секундарни страх различитог модалитета и трајања, након чега је трпела секундарни страх лаког интензитета у трајању од месец дана у виду забринутости за исход лечења и стрепња од наступања тежег оштећења здравља као и компромитоване репродуктивне способности, а повремено страх лаког интензитета трпи и сада. Код тужиле је наступило умањење животне активности у виду повремених отежаних и тегобних обављања свакодневних и за живот неопходних радњи, затим у виду посебног режима исхране, у обиму од 15%. код тужиле је наступила стрепња због могуће компромитоване репродуктивне способности. Код тужиле је дошло до нарушења естетског изгледа у виду ожиљних промена предњег трбушног зида што је изменило њен првобитни изглед у лакој степену, због којих она повремено и умерено душевно пати.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да су тужене одговорне за штету која је код тужиле настала, услед непредузимања свих познатих, усвојених, доступних, препоручених и потребних дијагностичких радњи и метода, са нарочитом пажњом, којима се могло благовремено утврдити да је код тужиле наступила ванматерична трудноћа. Утврђење и закључак о пропустима тужених који су довели до наступања штетних последица код тужиле прихватио је другостепени суд.

Применом материјалног права, одредаба члана 197. став 4. Закона о здравственој заштити („Сл. гласник“ 107/05...113/17) који је био на снази у време прегледа тужиле, судови су закључили да је тужена несавесним лечењем причинила

штету тужили, за шта су солидарно одговорне тужене, по одредбама члана 154. став 1, члана 155, 170, 171 став 1. Закона о облигационим односима. Висину правичне новчане накнаде за претрпљену нематеријалну штету тужили другостепени суд је одмерио применом одредаба члана 200. Закона о облигационим односима.

Тужила неосновано ревизијом добија правноснажну пресуду донету у другом степену у одбијајућем делу за тужбени захтев на име накнаде нематеријалне штете по свим видовима, наводима да другостепени суд није правилно утврдио све чињенице везане за утврђивање висине накнаде нематеријалне штете, те да је у том делу погрешно утврђено чињенично стање и погрешно примењено материјално право. Међутим, другостепена пресуда заснована је на чињеничном стању о видовима, обиму и интензитету трпљења нематеријалне штете код тужиле које је утврдио првостепени суд, чију правилност наводима ревизије тужила није довела у питање, већ понавља чињенице које јесу утврђене. Наводи у ревизији, да је умањена њена репродуктивна способност за 50% немају утемељења у изведеним доказима које је првостепени суд ценио када је утврдио чињенично стање које је за правилно прихватио другостепени суд. Према утврђеним чињеницама о интензитету и трајању физичког бола, страха, о душевним боловима због утврђеног вида наружености код тужиле и умањењу животне активности, Врховни суд налази да је другостепени суд правилном применом одредаба члана 200. Закона о облигационим односима одмерио правичну накнаду у новчаном износу за сваки од видова нематеријалне штете. Досуђеним износима постиже се циљ и сврха коме новчана накнада за нематеријалну штету служи, ублажавање последица душевних и физичких болова и страха, адекватном сатисфакцијом, а не погодује се тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Стога су неосновани ревизијски наводи тужиле којима се оспорава правилност правноснажне пресуде у одбијајућем делу.

Због напред наведеног, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиле као неосновану.

Применом одредаба члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, одбио је захтев тужиле и тужене ББ, за накнаду трошкова ревизијског поступка јер нису успеле у поступку по ревизији. Тужили нису досуђени трошкови на име састава одговора на ревизију ни таксе, јер у смислу члана 154. став 1. Закона о парничном поступку нису трошкови неопходни ради вођења парнице.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић